

Voorzitter: C.T. Nieuwenhout (GroenLinks)

Namens de raad: J. Sietsma (GroenLinks), M. v.d. Laan (PvdA), S. Claassen (D66), B. de Greef (SP), G. de Vries (VVD), T. Moorlag (CU), K. de Wrede (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), H.

Moerkerk (100%Groningen), R. Staijen (Stadspartij), S. Bosch (Student&Stad), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van der Schaaf (wethouder)

Namens de griffie: A. Weiland

Eemskanaalzone

00:08:39

Voorzitter: Goedemiddag en welkom bij deze meningsvormende sessie van de gemeenteraad van Groningen, waarin we de Eemskanaalzone deelgebied 4 gaan bespreken. We hebben tijd tot tien voor zeven, dus dat is ongeveer drie minuten per fractie en ongeveer vijftien minuten voor het college. We hebben ook een vijftal sprekers. Zij krijgen ook allemaal drie minuten en ik wil toch wel proberen om u ook de gelegenheid gegeven om hen wat te vragen, dus ik hoop dat het ons met zijn allen lukt om ons een beetje aan de tijd te houden en toch een goede discussie te kunnen voeren over dit onderwerp. Ik wil in ieder geval even beginnen om te testen of de heer Ram goed digitaal aanwezig is.

00:09:24

De heer Ram: Ik heb nu geluid, zie ik. Dank u wel.

00:09:31

Voorzitter: Mooi. De heer Van der Laan van de Partij van de Arbeid komt wellicht later nog. Dan wilde ik met de sprekers beginnen. Zij hebben dus, zoals ik net al zei, drie minuten. Ik wil beginnen met mevrouw Weel. Zij is voorzitter van de Belangenvereniging MEER-dorpen.

00:09:52

Mevrouw Weel: Ja.

00:09:52

Voorzitter: Wat mij betreft kunt u van start gaan.

00:09:57

Mevrouw Weel: Dank u wel. Geachte leden van de raad, vijftien negentig jaar al behartigen wij de belangen van de MEER-dorpen met als statutair doel de leefbaarheid in de dorpen te behouden en zo mogelijk te verbeteren. Vijftien negentig jaar geleden gingen de boeren van Middelbert naar de stad om daar hun eieren en groente op de markt te verkopen. Ze liepen rustig en zonder haast. Anno 2021 gaat de stad naar Middelbert. Niet rustig en bedaard, maar met rasse schreden. Eenentwintighonderd woningen, bovenwijkse voorzieningen en sportvelden zullen de komende jaren de landerijen van het Middelberter raamwerk veranderen in een stadswijk. Op zich juichen we de uitbreiding van de stad toe, immers vele jonge en oude dorpingen willen graag betaalbaar wonen in de buurt van de dorpen. Ook kunnen de dorpingen gebruik maken van de voorzieningen. Echter, in onze dorpen Middelbert, Engelbert, Euvelgunne en Rodehaan zijn de laatste jaren veel jonge gezinnen komen wonen. Het dorpse karakter van de dorpen trekt hun aan. Vijfentwintig procent van de bewoners is dan ook lid van onze vereniging als hoeder van de dorpse leefbaarheid.

Samen hebben we voor elkaar gekregen dat het Engelenmeerp pad tussen Meerstad en Engelbert is aangelegd, dat er een nieuwe school in Engelbert komt en een onderdoorgang onder de Middelberterweg. Ook hebben we er samen voor gezorgd dat er in onze dorpen voldoende AED-apparaten zijn én dat er altijd feest in Engelbert en in de omstreken met allerlei activiteiten voor jong en oud. Afgelopen jaar hebben wij een nieuwe dorpsvisie opgesteld. Daaruit blijkt dat de dorpingen het dorpse leven, de saamhorigheid en het groen koesteren. Dit hebben wij ook verwoord in onze uitvoerige reactie op het concept Stedenbouwkundig Plan van Eisen voor de Eemskanaalzone. Helaas is daarvan in het definitieve plan niets concreets terug te vinden. In de aanbiedingsbrieven aan de raad wordt het dorp Middelbert door de burgemeester niet eens genoemd. Dat betreuren we en baart ons zorgen. Om het dorpse karakter en de cultuurhistorische waarden van Middelbert te behouden en om de natuur, zoals het Driebonds bos en de Middelberterplas, zo goed mogelijk te waarborgen, willen wij meebeslissen met Bureau Meerstad over de inrichting van de overgang van het historische Middelberter lint naar de nieuwe Eemskanaalzone. Wij hebben daarvoor niet alleen het enthousiasme en de plaatselijke betrokkenheid, maar ook de kennis en kunde in huis en wij bieden die aan in het belang van de leefbaarheid van Middelbert. Ik dank u voor de aandacht.

00:13:13

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Weel. Dan kijk ik hier even rond en dan kijk ik ook met een schuin oog naar de heer Ram of er nog vragen zijn aan mevrouw Weel. Dat lijkt niet het geval te zijn, dus daarmee concludeer ik maar dat u een helder betoog heeft gehouden, waarvoor dank. Dan komen we bij mevrouw Van der Linden, namens de werkgroep MEER-bos, ook van de Belangenvereniging MEER-dorpen.

00:13:36

Mevrouw Van der Linden: Ja, goedenavond. Ik spreek namens de werkgroep MEER-bos van de Belangenvereniging MEER-dorpen en ga hier in op de plannen voor het Driebonds bos en het skillspark. Wij vinden het bijzonder jammer dat er in het SPvE niets concreet is gedaan met onze inspraakreactie wat betreft het Driebonds bos. De plannen voor het skillspark zijn vrijwel ongewijzigd. Ook verdere plannen voor een mountainbikeroute en zelfs wonen in het Driebonds bos staan nog steeds recht overeind. Natuurorganisaties en deskundigen stellen dat de Driebonds boszone ecologisch waardevol is, zowel het bosgedeelte als ook het lagere begroeide deel waar het skillspark is gepland. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de brief van Natuur en Milieufederatie Groningen van 7 juni. Zo zijn er meer dan 40 broedvogelsoorten, is het een belangrijke trekroute voor vogels en is het Driebonds bos belangrijk voor de verbinding van natuur met omliggende gebieden. Ook in andere stukken van de gemeente en de provincie komt het ecologische belang van dit gebied naar voren. Tevens omwonenden waarderen de ruigheid van dit gebied. Wij zeggen: wees hier zuinig op. Er is de afgelopen jaren al te veel natuur rond de MEER-dorpen afgebrokkeld. Wat betreft het Driebonds bos wordt gesteld dat er eerst grootschalig onderhoud en beheer zullen plaatsvinden om daarna in samenspraak met omwonenden en belangenorganisaties een plan te maken voor sport en recreatie in dit gebied. De waarde van dit gebied is juist de natuurlijke inrichting, zonder verstoring van buitenaf. Wij verzoeken daarom dit om te draaien; maak eerst samen een plan, willen we dit wel en daaruit volgt of onderhoud of beheer noodzakelijk is. Dan het skillspark. Op basis van één dag onderzoek wordt gesteld dat

het skillspark op de geplande locatie ecologisch verantwoord is, mits alleen overdag geopend, geen verlichting en geen muziek afgespeeld wordt. Dit wordt met borden gecommuniceerd. Er komt geen hek. Wij verwachten dat met deze zeer minimale handhaving ook 's avonds van het skillspark gebruik zal worden gemaakt en ook door het bosgedeelte gemountainbiked gaat worden. Daarmee is de havik daar straks gevlogen en is het bos vogelvrij voor ontsluiten en beleefbaar maken. Wij vragen u daarom de locatie van het skillspark te heroverwegen, dan wel zeer adequate maatregelen te nemen om de ecologische waarde wel te behouden en tijdelijkheid te laten garanderen. De raad zou B&W eens kunnen vragen om uit te leggen, waarom de mountainbikeroute en het skillspark niet direct al worden aangelegd op de geplande definitieve locatie bij Harkstede. Dank voor uw aandacht.

00:16:49

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Linden. Ik zie dat wat ik net zei voor mevrouw Weel zei ook voor u geldt: een helder betoog. U heeft geen vragen van de aanwezigen hier en ook niet van de mensen digitaal aanwezig. Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Kamps en hij is voorzitter van Stichting NTB Skillspark Groningen Meerstad.

00:17:13

De heer Kamps: Goedenavond, raadsleden en andere aanwezigen. Corona nodigde uit om naar buiten te gaan een jaar geleden. Ongekend veel mensen en kinderen kochten een nieuwe of tweedehands fiets en trokken de natuur in. Vijf jaar geleden, in tweeduizendzestien, zagen we dat niet aankomen. Toen al startten wij samen met de gemeente Groningen het initiatief om te komen tot een mountainbike skillspark en een route, destijds nog op de locatie van het Suikerunieterrein. Helaas kon dat initiatief op die plek destijds geen doorgang vinden. Door voortdurende positieve inspanningen van zowel ons als initiatiefnemers, het ambtelijk apparaat van de gemeente Groningen, als een aantal sportieve raadsleden is er nu een nieuw initiatief op de plek aan het Eemskanaal. Wat mevrouw Van der Linde ook aangeeft, mountainbikers zijn zeker niet tegen bos, ze zijn juist voor bos. In het ontwerp van het skillspark is iemand betrokkenen die bij Staatsbosbeheer gewerkt heeft en ook ecooloog is en we hebben juist gekeken naar het handhaven – zoals wij dat zien, als mountainbikers – van het gehele bos. Daarin weet ik niet beter dan dat de havik, die net ook genoemd werd, gehandhaafd wordt en wij ook met de activiteiten voor de aanleg van de route rekening houden met het broedseizoen. Dat betekent dat wij tot 14 juli –volgens mij – geen activiteiten ontplooiën. In de zomervakantie wordt er niet veel gebouwd en er is tot volgend jaar, veertien maart, de tijd om te starten met het initiatief, mocht dat al lukken. Iets anders wat nog speelt, is de veiligheid en aansprakelijkheid van ons als initiatiefnemers en gemeente op het moment dat een route geopend wordt. Het doel moet zijn – omdat het een initiatief is dat ondersteund wordt door Bewegende Stad – dat het park toegankelijk is voor alle bewoners van de gemeente Groningen die daar willen fietsen, want er wordt geïnvesteerd, niet alleen door ons en door sponsors, maar ook door Meerstad en door de gemeente Groningen. We zijn aan het kijken hoe we kunnen garanderen, enerzijds dat het park veilig is, anderzijds dat het toegankelijk is en toegankelijk blijft. Zoals het park nu ontworpen is, is het onlogisch dat mensen aan de achterkant van het park het bos in zouden fietsen. Zouden mensen dat willen, dan zouden ze dat nu ook al kunnen. Wij gaan daar niet iets aanleggen, zeker niet in eerste instantie, wat toegang geeft tot het bos of daar

een route aanleggen. Daar is het budget niet voor en dat is ook niet ingetekend in de plannen, zoals die zijn gepresenteerd. Waar het ons wel om gaat, is dat we nu het initiatief klaar is en de lichten op groen staan, daadwerkelijk ook met de initiatiefnemers die er zijn, de sponsors – denk ook aan het Alfa-college wat met haar sportstudenten aan de slag wil op het mountainbikeskillspark – om daadwerkelijk ook te kijken of we in Q3 of Q4 kunnen starten met de aanleg, zodat we voor het broedseizoen in 2022 klaar zijn met de aanleg van het park en voor de bewoners van Groningen een actieve plek kunnen bieden om op een veilige manier beter te leren mountainbiken. Dank u wel.

00:20:18

Voorzitter: Dank u wel, meneer Kamps. U heeft een vraag van de heer Ubbens, namens het CDA.

00:20:24

De heer Ubbens: Ja, bedankt, Voorzitter. Ja, ik heb nog wel een vraag en die gaat over de grens tussen het skillspark en het bos of het einde van het skillspark. Ik snap dat niet de bedoeling is dat mensen daar het bos in gaan. Stel dat dat in de toekomst toch gebeurt, welke mogelijkheden ziet u dan om dat te gaan voorkomen of te handhaven dat mensen op de route blijven?

00:20:49

De heer Kamps: Ja, het is voor mij een beetje een theoretische vragen, omdat het hoogteverschil op dit moment tussen dat stuk wat er ligt en het bos vrij groot is. Dat betekent dat mensen door brandnetels en allerlei opschotbos het bos in zouden gaan, waar geen route of pad ligt. Wij kennen geen mountainbiker die dat zal doen, door brandnetels, bramen en alles wat er is aan bos, het bos in te duiken. Het is voor ons een hele onlogische vraag.

00:21:10

De heer Ubbens: Dank u wel.

00:21:16

Voorzitter: Dat waren de vragen van deze kant. Dank u wel voor uw inbreng. Dan kom ik bij mevrouw Heggen die insprekt namens de Werkgroep Driebondsbos.

00:21:30

Mevrouw Heggen: Dank u wel. Kunt u mij verstaan?

00:21:33

Voorzitter: Jazeker.

00:21:34

Mevrouw Heggen: Prima, mijn naam is Carin Heggen en ik spreek in namens de Werkgroep Driebondsbos. Boven in de Eemskanaalzone ligt een heel bijzonder natuurgebied: het Driebondsbos, met daarnaast een heuvelig veld en een waterplas. Dit natuurgebied is een paradijs voor vogels, vleermuizen en nog heel veel andere dieren. Er is zelfs een dassenburcht in het bos aanwezig en het ligt precies op de route van grote aantallen trekvogels. Zij hebben dit natuurgebied nodig om uit te rusten, voordat ze verder kunnen. Een waardevol gebied, waar je heel voorzichtig mee moet zijn. Het gekke is dat u, gemeente Groningen, daar blijkbaar helemaal niets van af weet en dat is precies de reden waarom ik

hier inspreek. U noemt het namelijk geen natuurgebied. U spreekt niet over het Driebondsbos. U noemt het liever slibdepot, alsof het een vieze partij blubber is, die nodig opgeruimd moet worden en u zou daar het liefst vandaag nog mee beginnen. Als u, gemeente Groningen, uw huiswerk had gedaan, dan had u de vijftienhonderd handtekeningen van uw burgers voor behoud van het natuurgebied serieus genomen. Dan had u geluisterd naar het advies van uw eigen stadsecoloog en van Bureau Bakker. Dan had u iets gedaan met de brandbrief van zeven natuurorganisaties van vorig jaar. Leest u alstublieft ook hun huidige inspraakbrief. Al deze deskundigen hebben u gewezen op de waarde van dit natuurgebied en aangedrongen op aanvullend onderzoek naar de waarde ervan. U heeft daar helemaal niets mee gedaan. Sterker nog, u maakte ondertussen plannen om nog deze zomer het mes in het gebied te zetten. Als het aan u ligt, dan crossen er binnenkort mountainbikers door het natuurgebied. Als het aan u ligt, gaat er op korte termijn grootschalig onderhoud en beheer plaatsvinden. Dit prachtige natuurgebied wordt daarmee onherstelbaar beschadigd. Het hele ecosysteem stort als een kaartenhuis in elkaar. Wij snappen niet dat er koste wat kost een skills park midden in de natuur gepland wordt, terwijl de alternatieven voor het oprapen liggen. Wij zijn namelijk helemaal niet tegen een skillspark. Integendeel, wij zien kansen om iets moois te maken wat voor de hele omgeving interessant is, ook voor de toekomstige inwoners en dus niet alleen voor die paar mensen die in het bezit zijn van een mountainbike. Het zou toch prachtig zijn als we samen met u iets kunnen bedenken, waar iedereen achter staat? Daar willen we al tijden – en nog steeds – met u over in gesprek, dus ik wil u hierbij nogmaals verzoeken dat gesprek ook echt aan te gaan. Tot slot wil ik u uitnodigen: kom op 21 juni 's avonds een wandeling met ons maken langs het Driebondsbos en het gebied waar het skillspark is gepland. Dan kunt u zelf zien, horen en voelen wat voor prachtig gebied het is. Dank u wel.

00:24:23

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Heggen en in ieder geval bedankt voor de uitnodiging op 21 juni. Zijn er nog vragen? Mevrouw De Wrede namens de Partij voor de Dieren.

00:24:35

Mevrouw De Wrede: Dank u wel, Voorzitter. Een vraag aan mevrouw Heggen. Hoe oordeelt u over de ecologische onderzoeken die gedaan zijn in het kader van het skillspark en de verdere bebouwing van de Eemskanaalzone en de eventuele bescherming van het Driebondsbos?

00:24:56

Mevrouw Heggen: Ja, daar wil ik heel graag op antwoorden. De ecologische onderzoeken die gedaan zijn met betrekking tot het Driebondsbos en het gebied ernaast zijn geen volledige onderzoeken, maar dat zijn zogenaamde quickscans. Als je een quickscan doet, dan kijk je eigenlijk alleen maar naar wat er juridisch mogelijk is. Je kijkt niet naar het hele gebied en dat is ook de reden ... Als u de brief leest van de natuurorganisaties die ze ook als inspraak hebben ingevoerd in deze vergadering, dan staat er ook heel duidelijk aangegeven dat zij willen dat er volledig onderzoek naar gedaan wordt. Dat zijn niet alleen de natuurorganisaties die dat zeggen, het is ook uw eigen stadsecoloog die dit aanbeveelt. Ook Bureau Bakker die de quickscans heeft gedaan, beveelt aan om het gebied volledig te onderzoeken, want de natuurwaarden zijn veel groter, dan alleen maar de quickscans. Om

even uit te leggen, de quickscans gaan dus alleen over de beschermde diersoorten. Het is dus een juridisch ecologisch onderzoek om te kijken wat juridisch mogelijk is.

00:25:53

Voorzitter: Dank u wel en dat zeg ik ook namens mevrouw De Wrede. Zij knikt instemmend. Dank u wel. Dank u wel ook voor uw inbreng. De heer Moerkerk namens 100% Groningen heeft nog een vraag.

00:26:03

De heer Moerkerk: Ik heb nog een vraag aan mevrouw. In het voorstel van het college las ik dat er twee opties zijn: niets doen met het gebied of integreren en beheren en bij dat 'niets doen' staat dat het ook niet goed zou zijn voor het bos. Hoe oordeelt u daarover? Hoe ziet u dat?

00:26:19

Mevrouw Heggen: Ik ben zelf geen ecooloog, maar de natuurorganisaties waar ik net over sprak, hebben aangegeven graag hier met de gemeente over te spreken. De gemeente heeft ook aangegeven bij het concept-SPvE dat zij advies zouden inwinnen bij de natuurorganisaties. Dit heeft de gemeente niet gedaan, dus ik ben heel benieuwd op basis waarvan de gemeente besloten heeft dat het voor het bos niet waardevol is om het intact te laten.

00:26:46

De heer Moerkerk: Dat is duidelijk. Dank u wel.

00:26:47

Voorzitter: Dank u wel. Ook nog een vraag van mevrouw Moorlag namens de ChristenUnie.

00:26:52

Mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, ik ben wel benieuwd, want ik heb begrepen dat die gesprekken met de natuurorganisaties nog gaan plaatsvinden. Bent u daar ook van op de hoogte? Ja, hoe ziet u dat?

00:27:06

Mevrouw Heggen: Ja, ik ben ervan op de hoogte dat die gesprekken nog gaan plaatsvinden. Dat is ook rijkelijk laat, want inmiddels ligt het definitieve SPvE voor uw neus en u heeft ook net kunnen horen van de heer Kamps dat de plannen voor het mountainbikeskillspark ook gewoon doorgaan. In het SPvE zoals het er nu voorligt wordt er inderdaad besloten om het Driebondsbos grootschalig te gaan beheren en dat is iets waar de natuurorganisaties het absoluut niet mee eens zijn. De gemeente kan dus nog wel een gesprek last minute hebben ingepland met de natuurorganisaties. Echter, op het moment dat dat moest gebeuren, namelijk voordat het definitieve is SPvE vastgesteld werd, is dat niet gebeurd, dus die adviezen zijn helemaal niet meegenomen.

00:27:53

Voorzitter: Dank u wel. Dan komen we bij mevrouw Ritsema, als inwoner van Middelbert.

00:28:04

Mevrouw Ritsema: Goedemiddag. Kunt u mij verstaan?

00:28:08

Voorzitter: Ja.

00:28:09

Mevrouw Ritsema: Het geluid doet het, mooi. Geachte raadsleden, ik ben Annet Ritsema, geboren en getogen en weer bewoner van Middelbert en werkzaam als zelfstandig stedenbouwkundige en architect. Ik maak me grote zorgen om ons dorp; verandert ons dorp in stad en raken we daarmee de kwaliteit van het wonen in ons dorp en de dorpsse waarden kwijt? Ik maak me ook zorgen om de stad; wordt hier iets toegevoegd aan de stad of verdwijnt er juist een groene long? Sinds corona is het aantal fietsers en wandelaars in ons dorp enorm toegenomen; een fantastische ontwikkeling. Het gebied waar de Eemskanaalzone deelplan 4 is geprojecteerd, heeft nu zijn eigen identiteit. Er is het Driebondsbos met de bijzondere vogels en dieren, er is een monument, er is vruchtbare landbouwgrond, er is een eeuwenoud lint en vergeet de manier van samenleven in het dorp niet. Het lijken me cadeautjes voor de ontwikkeling van een gebied, maar in het SPvE wordt geen van deze kwaliteiten omarmd. Het is SPvE staat vol met mogelijkheden, maar de enige punten die hard zijn, is het aantal van 2100 woningen, het ontwikkelgebied en de hoofdontsluiting. Wat zijn nu eigenlijk de lijnen en de principes voor de ontwikkeling? Ik mis een visie op het grotere geheel. De gebiedsontwikkeling lijkt vooral gericht op het aan elkaar lijmen van stad en Meerstad. Hoe het gebied wordt verbonden met het grotere geheel, ook in noord- en zuid richting, is niet duidelijk. Denk aan ecologische en recreatieve verbindingen. Wat komt hierna? Worden onze dorpen vol gebouwd, zoals in het Masterplan Meerstad uit 2005 is voorgesteld? Deze onduidelijkheid brengt voor de dorpsbewoners grote onzekerheid met zich mee. Stop met het voortborduren op het ouderwetse Masterplan Meerstad. In 2005 bestond klimaatadaptatie nog niet. De vraagstukken die nu spelen op het gebied van klimaat, mobiliteit, energie, biodiversiteit en tweedeling waren toen nog niet of nauwelijks aan de orde. Ik verzoek u dan ook om een nieuwe ruimtelijke visie op te stellen. Een visie voor de gehele oostflank van de stad, van de Stadshavens en De Driebond tot en met Meerstad en het Lageland en van het Eemskanaal tot de A7. Neem dan ook het initiatief voor de MEER-bossen mee en het fantastische plan van Tredje Natuur voor een klimaat adaptief Driebond. Misschien kom je dan wel tot de ontdekking dat een groot deel van de woningen op de Driebond gerealiseerd kunnen worden op het westelijk deel van het slibdepot. We zullen het schaarser wordende open landschap hard nodig hebben voor natuur, ecologie, klimaatadaptatie en nieuwe vormen van landbouw. Hoe mooi is het wel niet, als we Meerstad juist verbinden via een groene long? Hoe mooi is het om de bestaande stad en de dorpen in een integraal plan te omarmen? Ontwikkel eerst een nieuwe actuele ruimtelijke visie voor de oostflank van de stad en ga dan verder met Eemskanaalzone deelplan 4. Bedankt voor uw aandacht.

00:31:00

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ritsema. De heer Claassen heeft een vraag namens D66.

00:31:03

De heer Claassen: Dank u wel, Voorzitter. Dank u wel voor het inspreken. U sprak net over dorpsse waarden, waarvan u bang bent dat die gaan verdwijnen. Kunt u daar wellicht een toelichting op geven?

00:31:15

Mevrouw Ritsema: Ja, wij zijn bezig met een dorpsvisie voor de MEER-dorpen, dus ook Engelbert, Rodehaan en Ruischerbrug en daarvoor hebben we met de methodiek 'Typisch Gronings' de gemeenschappelijke dorps waarden opgesteld. Veel bewoners hebben daaraan meegedaan en daaruit bleek bijvoorbeeld dat de manier van samenleven, nabuurschap, maar ook de groene woonomgeving en weidse uitzichten hoog gewaardeerd werd. Die dorps waarden hebben wij ook naar Bureau Meerstad en de gemeente gestuurd, maar daar zien we tot op heden helaas niets van terug, terwijl ik denk dat je dat heel goed zou kunnen integreren in nieuwe planvorming.

00:32:04

Voorzitter: Dank u wel. De heer Ram, namens de PVV.

00:32:07

De heer Ram: Dank u wel, ik heb nog even een vraag over de samenwerking met Meerstad zelf. Daar woont natuurlijk ook nog een groep mensen. Hoe gaat dat op dit moment? Wordt daar ook het dorps karakter van de omgeving bewaard of is dat -

00:32:28

Mevrouw Ritsema: U bedoelt met de bewoners van Meerstad?

00:32:32

De heer Ram: Ja, klopt.

00:32:34

Mevrouw Ritsema: In principe is dat misschien wat meer een vraag voor Marina, de voorzitter van de belangenvereniging, maar ik kan daar kort iets over zeggen, als dat goed is Marina? Het bijzondere is dat de bewoners van Meerstad zich net hebben verenigd in een belangenvereniging en die noemen ze ook de Dorpsbelangenvereniging. De Dorpsbelangenvereniging van Meerstad dat vonden we eigenlijk wel heel mooi. Daar is onlangs een gesprek geweest tussen het bestuur van de Belangenvereniging MEER-dorpen en Dorpsbelangenvereniging Meerstad en daaruit bleek ook dat zij juist ook de dorps waarden en het dorps karakter van de MEER-dorpen heel erg onderschrijven en dat ze dat juist als complementair zien op Meerstad.

00:33:23

Voorzitter: Dank u wel en nogmaals dank aan alle insprekers voor de inbreng. Dan zijn we aanbeland bij de zijde van de politieke fracties van de gemeenteraad van Groningen. Wie kan ik als eerste het woord geven? De heer Ubbens namens het CDA.

00:33:42

De heer Ubbens: Ja, dank Voorzitter en dank aan alle insprekers. Gisteren zijn we met een aantal raadsleden ook weer eens een keer op een werkbezoekje geweest in het gebied. We zijn in Middelbert geweest, in het schitterende oude lintdorp dat voor een enorme verandering staat. Nu nog ligt het vrij in de weilanden, maar over een aantal jaren – tenminste als de plannen die nu voorliggen doorgang vinden – dan ligt het middenin – of in ieder geval gedeeltelijk middenin – een nieuwe woonwijk met 2100 woningen. Laat ik dan ook nog beginnen met de complimenten uit te delen aan de Belangenvereniging MEER-dorpen voor de organisatie, maar ook de manier waarop zij bij dit hele proces betrokken zijn, is een voorbeeld van hoe je je als bewoners zelf kan verenigen en dan kan meedenken

met deze plannen en ook in een vroegtijdig stadium daar invloed op kan proberen te hebben. Echter, daar komen we ook al gelijk bij een discussiepunt, want de bewoners bij de organisatie, maar ook veel van de andere mensen die hebben gereageerd – ook een aantal insprekers hebben het gezegd – vinden toch dat ... Er is een concept Programma van Eisen opgesteld en dan is er een reactienota en daar wordt uitgelegd – min of meer – waarom het concept er zo uitzag, zoals het er uitzag, maar er is relatief weinig invloed zichtbaar van al die reacties op het uiteindelijke of het definitieve stuk. Dingen worden beter uitgelegd. Daar is op zich natuurlijk niets mis mee dat het beter wordt uitgelegd, maar de Belangenvereniging had verwacht dat ook een aantal zaken inhoudelijk wat zou zijn aangepast en dat er duidelijkere keuzen nu al zouden zijn gemaakt. Ook onze fractie vraagt zich af, waarom de cultuurhistorische waarden van de bestaande bebouwing niet meer verankerd zijn. Er is in het Programma van Eisen veel aandacht voor de cultuurhistorische waarden. Er staan ook heel veel zaken in over de ecologische verbinding in het gebied en die kwaliteiten, maar er wordt niet echt duidelijk op welke manier bijvoorbeeld de lintbebouwing straks echt behouden blijft en hoe dat zeg maar vastgelegd wordt als een eis. Als dit een programma van eisen is, welke eisen worden daar dan aan gesteld? Bewoners maken zich zorgen dat er straks toch karakteristieke panden zullen gaan verdwijnen, dat het lint straks fors wordt aangepast? Ja, hoe kunnen wij ervoor zorgen dat die zorgen worden weggenomen? Dat is ook een vraag, wellicht aan de wethouder, om daarop te reageren. In ieder geval is duidelijk dat de Belangenvereniging erg betrokken is en ze willen in ieder geval graag meedenken in de ontwikkeling van de volgende fase en dat zou denk ik ook heel goed zijn. Wij als fracties zijn wel enthousiast over de ontwikkeling van een mountainbikeskillspark. Daar is denk ik zeker behoefte aan in onze gemeente. We zien dat er heel veel mensen zijn die daar gebruik van zouden maken, tegelijkertijd snappen wij ook de waarde van het bos, de MEER-bossen. De vraag is wel een beetje ... Het college zegt dan: ja, het niets doen, is eigenlijk geen optie en we vragen ons wel af of dat toch niet wel een optie is. Als we een skillspark aanleggen in een gedeelte van dit gebied, waarom moet dan ook het bos verder helemaal ontsloten worden en beheerd worden? Wellicht dat dan toch een betere oplossing is om dat dan met rust te laten. Als je daar paden in gaat aanleggen voor wandelaars ... ja, dan kan je verwachten dat het mountainbiken misschien toch daarnaartoe overslaat. Waarom laten we dat dan niet met rust? Is dat dan niet beter?

00:37:09

Voorzitter: Meneer Ubbens, heeft u nog een laatste punt wat u wilt maken?

00:37:15

De heer Ubbens: Ja, nog een laatste punt over ... twee laatste punten. We zijn blij met de aanleg van sportvoorzieningen. We vragen ons wel af of het per se hier moet komen of dat ook andere locaties in het gebied Meerstad nog geschikt zijn? We hebben nog een vraag over de sociale woningbouw. Er staat nu 30 procent sociale woningbouw in dit programma, maar dat is niet allemaal sociale huur. Is het niet toch goed om bijvoorbeeld ook een soort minimumpercentage voor sociale huur vast te leggen? Ik denk dat daar ook echt veel behoefte aan is en dat is nu een beetje onzeker hoeveel van die sociale woningbouw dan sociale huur is.

00:37:45

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? De heer De Greef namens de SP.

00:37:55

De heer De Greef: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, mijn voorganger heeft al een aantal punten van mij genoemd. Daar zal ik even kort op ingaan straks. Ik wil ook graag de insprekers allemaal hartelijk bedanken voor hun bijdragen. Het CDA had het erover dat mensen in de MEER-dorpen op deze manier goed hun invloed proberen uit te oefenen en ik wil me ook aansluiten bij de vragen daarover aan de wethouder; hoe het college kijkt naar de vragen van MEER-dorpen om in de plannen over de overgang naar het lint mee te kunnen beslissen? Iedere keer bij plannen voor nieuwe woningen hoopt de SP dat het college zich houdt aan haar eigen voornemen, namelijk 30 procent sociale huurwoningen. Helaas worden wij keer op keer teleurgesteld. De vraag rijst dan: heeft het college de urgentie wel voldoende door? Nog geen 200 woningen, 30 procent van 30 procent van de 2100 lijken hier sociale huur te worden. Onbegrijpelijk gezien de vraag naar betaalbare woningen en de enorme wachtlijsten voor de sociale huur. Dan zal de reactie van het college zijn: 30 procent dat geldt voor de hele stad en daar voldoen we aan. Voorzitter, 1000 tot 1200 sociale huurwoningen in de komende vijf jaar is echt veel te weinig. De SP wil daarom dat er ingezet wordt op 40 procent sociale huur. Dit college gaat mee in het rijksbeleid om mensen in steeds duurdere huizen te dwingen, waarbij de minst welvarende huishoudens relatief het grootste deel van hun inkomen in woonlasten moeten steken, of het nu koop is of huur. De SP vindt dat die 40 procent sociale huur in deze plannen moet worden vastgelegd, met nog een flink percentage voor goedkope koop. Zo kunnen we de tweedeling tussen noord en zuid in de stad gaan oplossen. De vraag is bij ons: wanneer valt die definitieve beslissing hierover en door wie wordt die genomen? In de eisen staat dat het nader wordt bepaald. Dat is nogal vaag. Geeft de gemeenteraad hierin de doorslag?

00:40:03

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Claassen.

00:40:05

De heer Claassen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik hoor inderdaad de SP vragen naar een verhoging van het percentage van de sociale huur. Ik vraag me af waar de SP dan ziet – wat ook een groot deel is en waar nu de meeste aandacht voor is – namelijk het middensegment en waar deze mensen dan zouden moeten gaan wonen?

00:40:20

Voorzitter: De heer De Greef.

00:40:22

De heer De Greef: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, dat middenhuur of middenkoop dat is echt een fabeltje. Dat is een fabeltje, waar we u al lange tijd mensen mee voor de gek houdt. Al twintig jaar vindt die doorstroming niet plaats. We hebben behoefte aan goedkope woningen en daar moeten we vol op inzetten. Daar biedt dit plan ook de ruimte voor. Daarbij wil de SP ook dat de dure woningen niet in een hoek worden weggestopt met een hek eromheen, maar verspreid over het gebied een plek krijgen. Zo wordt echt samenwonen en samenleven bevorderd. Dit Programma van Eisen is wat de SP betreft niet gemengd genoeg en het zorgt voor een te eenzijdige bewonerssamenstelling. Ik wil graag nog aansluiten op de punten die het CDA heeft gemaakt over het bikepark en het bos ernaast. Op termijn wil het college het bikepark bij de Harksteder Broeklanden plaatsen. Kan dat niet sneller? Waarom moeten we dat stuk bos eerst voor dat bikepark klaarmaken, als het later

nog verplaatst wordt? Het laatste punt dat ik wil maken gaat over parkeren. Er wordt weinig ruimte voor parkeren gegeven. Dat moet maar op eigen terrein worden opgelost, staat in de plannen. Wat gebeurt er als je geen eigen perceel hebt om je auto neer te zetten en welke eisen gaat het college stellen aan parkeren voor appartementen?

00:41:57

Voorzitter: Dank u wel, meneer De Greef. De heer Ram, dank u wel, namens de PVV.

00:42:06

De heer Ram: Ja, dank u wel, Voorzitter. We kunnen ons grotendeels aansluiten bij de woorden van het CDA. Wij zien ook dat de cultuurhistorische waarden onder druk staan en de lintbebouwing. Wij vragen er ook aandacht voor bij het college. Als ik zie hoe de participatie is geweest, dan is dat volgens ons wel voldoende geweest, in de zin van dat er genoeg inbreng is geweest. Echter, inbreng is vaak niet inspraak. De vraag is ook hoe het college daarmee omgaat en of ze de mensen van MEER-bos en MEER-dorpen willen betrekken en op welke manier dat dan gaat. Wij kijken wel positief aan tegen de sportvoorzieningen en het skillspark. We vinden het juist wel een mooie combinatie, dus daar staan we positief tegenover. Daarnaast de 30 procent sociale woningbouw, dat zien wij wel zitten in tegenstelling tot de SP. De kritiek volgens mij om het middensegment meer te stimuleren ... er moet wel doorstroming zijn anders blijft iedereen zitten. Gezien de huidige marktontwikkeling, waar je voor een flat drie ton moet betalen op dit moment in Groningen, lijkt dat nu betaalbaar te worden. Dat middensegment moet dus echt voorop in de aandacht en daarom vraag ik ook aan het college om daar meer aandacht aan te geven. Ja, parkeren op eigen terrein is inderdaad een punt wat voor ons een doorn in het oog is, als PVV. Als je een gezin hebt met twee banen en ook nog twee kinderen op verschillende scholen, dan heb je een auto nodig en misschien wel twee. Ik zie niet hoe je dat moet oplossen op eigen terrein. Volgens mij moet daar ook ruimte voor zijn in dit plan, dus ik vraag me af hoe het college dit gaat oplossen. Dank u wel, Voorzitter, dat was mijn inbreng.

00:44:05

Voorzitter: Dank u wel, meneer Ram. Mevrouw Moorlag namens de ChristenUnie. Dan gaan we ondertussen naar iemand toe, want anders ... De heer Staijen namens de Stadspartij.

00:44:32

De heer Staijen: Ja, dank u, Voorzitter. Het Programma van Eisen voor alweer een nieuwe woonwijk, nodig om de aan de steeds groeiende huisvestingsbehoefte te voldoen. Vanuit dat oogpunt is natuurlijk te verklaren dat het aantal woningen ineens verhoogd werd van 1500 naar 2100. Een stijging van 40 procent, helaas zonder dat daarover met de direct betrokkenen in de MEER-dorpen is gecommuniceerd. Ze voelden zich hierdoor ook nogal overvallen. Daarbovenop zijn ook de voorzieningen ineens opgeschaald naar bovenwijkse voorzieningen, dus groter in omvang en groter in aantal. Ook hier is nog steeds onduidelijk, hoeveel groter het aantal en hoeveel groter de omvang. Voorzitter, dat het hele participatietraject weer eens een keer erg eenzijdig en onvolledig was, blijkt ook weer uit het grote aantal reacties en tevens uit de petitie met maar liefst 1500 ondertekenaars. Dat zijn we helaas wel gewend met dit college. In de voorgestelde verdeling van de te bouwen woningen, 30 procent sociale huur en 40 procent middensector, kan de Stadspartij zich heel goed vinden. Echter, wij vinden de aantekening daarbij – ergens op pagina twee van de brief

– dat hier het percentage sociale huurwoningen om financiële redenen nog kan verminderen tot eventueel zelfs 10 procent, erg gevaarlijk. Beter eventueel een iets lager exploitatiesaldo op dit hele project, dan snoeien in de sociale woningbouw. De nood in die sector is inderdaad – de SP heeft het net uitgelegd – gigantisch hoog. Ik vraag ook de toezegging van de wethouder dat de raad ruim van tevoren wordt geïnformeerd, als men overweegt in die 30 procent te gaan snijden, om wat voor reden dan ook. Voorzitter, het groengebied langs Eemskanaal moet, volgens dit Programma van Eisen, een onderdeel worden van de nieuwe wijk en in deze plannen worden mee-ontwikkeld. Dat betekent dus toegankelijk worden gemaakt voor mensen. Juist in dat gebied bevindt zich het Driebondsbos met heel veel bijzondere diersoorten. Terecht protesteren hier heel veel mensen tegen. Het is een prachtig gebied van ongerepte natuur, heel spontaan ontstaan en belangrijk ook nog als ecologische verbindingzone. Zelfs uit Ruischerbrug, aan de overzijde van het kanaal, komen hiertegen de protesten. Ook de voorgenomen aanleg van een bikepark, vlak naast dit bosje, zal de rust van de dieren daar verstoren, terwijl zelfs de mogelijkheid wordt geopperd van een mountainbikeroute door dit bosje. Niet in eerste instantie, zegt de inspreker net, maar misschien wel in tweede instantie. Wij vinden dat niet bepaald een groene gedachte. Tot slot dit: er zal nog heel veel aan deze plannen moeten worden gesleuteld en nog heel veel vooral met de belanghebbenden moeten worden overlegd, voordat dit op de volledige steun van mijn partij kan rekenen. Dank u.

00:47:22

Voorzitter: Dank u wel, meneer Staijen. Dan mevrouw Moorlag namens de ChristenUnie.

00:47:27

Mevrouw Moorlag: Ja, hij doet het. Bedankt, Voorzitter. De stukken die voor ons liggen, laten de eerste stappen voor de ontwikkeling van de Eemskanaalzone zien en dat is heel mooi. Er zijn namelijk heel hard woningen nodig en de ChristenUnie vindt dit een mooie locatie voor een divers en groen woon/werkgebied. Het is ook een mooie bijkomstigheid dat Meerstad op deze manier ook verbonden wordt met de stad. We vinden het belangrijk dat er voldoende sociale huur komt in deze nieuwe wijk en we begrijpen uit het stuk dat voor de haalbaarheid van 30 procent sociale woningbouw 2100 woningen nodig zijn. We vragen de wethouder in hoeverre dit getal nu vaststaat? In de vorige stukken werd namelijk nog over minder woningen gesproken. De ChristenUnie ziet graag dat het bij deze getallen blijft, mits er wel voldoende sociale huur gerealiseerd kan worden. Zoals ook al aangegeven door omwonenden, is het erg belangrijk dat in de plannen rekening wordt gehouden met de cultuurhistorische waarden van het lintdorp. We vragen de wethouder of hij kan toezeggen dat in de verdere planontwikkeling deze cultuurhistorische waarden gewaarborgd worden. Dan nog het vraagstuk over de slibdepots. We begrijpen de keuze om de natuur toegankelijk te maken voor omwonenden. We begrijpen hierin de afweging die het college maakt, maar de veiligheid staat hierin wat ons betreft wel voorop. We willen het college vragen dit zo veel mogelijk in samenwerking met natuurorganisaties te doen en daarbij te streven naar zoveel mogelijk behouden van de natuurwaarden.

00:48:59

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw De Wrede.

00:49:02

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Heeft natuur voor de ChristenUnie ook een waarde als deze niet toegankelijk is voor mensen?

00:49:09

Voorzitter: Mevrouw Moorlag.

00:49:11

Mevrouw Moorlag: Zeer zeker heeft natuur dat, ja.

00:49:15

Voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik dan het woord geven? Meneer Moerkerk namens 100% Groningen.

00:49:21

De heer Moerkerk: Dank u wel, Voorzitter. Bij mijn fractie roept het wat vragen op, waarom het skillspark tijdelijk wordt aangelegd en dan later weer verplaatst. Vooral omdat we het wellicht een goede optie vinden om dat ruwe bos ruw te laten, dus dat bos wat meer met rust te laten en het skillspark daar niet aan te leggen en op die tweede locatie aan te leggen. Ik begrijp ook dat er een brug moet komen ter verbinding wat eigenlijk door het bos zou moeten. Misschien zou het skillspark gelijk ergens anders leggen en toch een stukje ruimte gebruiken voor het neerleggen van een brug, een mooi compromis zijn om het bos grotendeels intact te laten en toch infrastructuur te kunnen aanleggen.

00:50:02

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Ubbens.

00:50:03

De heer Ubbens: Even voor de duidelijkheid: het skillspark komt in principe niet in het bos dat is grenzend aan het bos. Dat wil u daar niet, omdat het dan het bos te veel verstoort, maar op diezelfde grens moet dan wel de brug komen met de verbinding. Dan heb je toch alsnog dezelfde verstoring van het bos als dat het skillspark dat zou doen?

00:50:22

Voorzitter: De heer Moerkerk.

00:50:22

De heer Moerkerk: In mijn optiek verstoort het skillspark de rust in dat gebied, dus we kunnen dat zo veel mogelijk beperken. Ik begrijp echter ook wel dat we iets moeten doen aan de ontsluiting in het gebied, dus ik voel wel iets voor een compromis op dat vlak. Verder over dat lintdorp. Het lijkt me belangrijk dat het lintdorp niet doorsneden wordt om infrastructuur te creëren voor de nieuwe wijk. Het zal stedenbouwkundig een uitdaging zijn om dat op te lossen, maar ik vind het absoluut noodzakelijk dat het gaat lukken en volgens mij hebben we daar goede mensen voor in beeld die dat kunnen. Dank u, Voorzitter.

00:50:54

De heer Moerkerk: Dank u wel, meneer Moerkerk. Mensen thuis misschien? Mevrouw De Vries, namens de VVD.

00:50:59

Mevrouw De Vries: Dank u wel, Voorzitter. Wij zijn blij met het plan om 2100 woningen te gaan realiseren. Dat is ook echt nodig, gezien de woningnood. Dat hebben anderen ook al

gezegd, maar voor de VVD is het wel relevant, waar die woningen dan komen. We begrijpen dat dat misschien nu nog niet helemaal de planning is om het daarover hebben, maar we blijven daar graag van op de hoogte, want – zoals eerder door andere partijen ook al genoemd – de cultuurhistorische waarden zijn voor ons ook belangrijk en daarvoor is het ook relevant waar die woningen daar komen. Verder kunnen we ons, wat betreft die cultuurhistorische waarden, de participatie en de vragen over de natuur wel aansluiten bij wat het CDA al gezegd heeft. We kunnen ons wat betreft het parkeren, aansluiten bij wat de SP heeft gezegd. Dan heb ik zelf nog twee aanvullende vragen aan het college. De eerste is – het gaat op een gegeven moment over de participatie – hoe zijn de inwoners op de hoogte gebracht van de wijzigingen in het aantal woningen? Hebben ze dat inderdaad pas kunnen lezen in het concept Stedenbouwkundig Plan van Eisen of er zijn ze daar eerder van op de hoogte gebracht? Het tweede is, we lezen ook in de stukken dat de nieuwbouw energieneutraal gebouwd gaat worden. Gaat dat dan weer alleen om gebouwgebonden energieneutraal of wordt ook de energie voor het opladen van elektrische auto's en het gebruik van winkels en dat soort dingen meegenomen in 'energie neutraal'? Hartelijk dank.

00:52:35

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Vries. De heer Sietsma namens GroenLinks.

00:52:41

De heer Sietsma: Dank u wel, Voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de oproep van de heer Ubbens en ook mevrouw Moorlag om inwoners van de MEER-dorpen in de toekomst beter mee te nemen in het proces en een plek te geven in de planvorming, dan kan ik mijn bijdrage richten op twee woorden: natuurwaarden en ontwikkelmogelijkheden. Dat zijn ambigue begrippen. Ik kom daar straks op terug. Eerst, het is een mooi programma wat er voorligt. Het zijn mooie principes die GroenLinks aanspreken; een inclusieve wijk, verblijfskwaliteit, het groenblauwe raamwerk koppelen aan de stedelijke ecologische structuur en natuurinclusief bouwen. Er moet ook nog veel uitgewerkt worden. We zoeken naar een juiste balans tussen mens en natuur. Het gaat om optimaal verbinden van stad en landschap. Dat zijn woorden die je nog op veel manieren kunt invullen. Gelukkig is er dus nog veel sturingsruimte. Ruimte dus ook om de zorgen onder natuurorganisaties weg te nemen. Die gaan met name over de zone langs het Eemskanaal. Die zone hoort tot het kerngebied van de stedelijke ecologische structuur. Het college wil daar de mens een hoofdrol laten spelen met een skillspark en grootschalige ingrepen in het Driebondsbos om de beleefbaarheid te vergroten. GroenLinks ziet dat anders en met ons vele omwonenden en er ligt alweer, net als vorige week, een stevige brief van de natuurorganisaties. Zij zijn er normaal gesproken erg zuinig mee, maar kennelijk zijn ze er niet gerust op. Daarom drie vragen aan het college. Ziet het college nog mogelijkheden voor een echt open gesprek met natuurorganisaties over de toekomst van het Driebondsbos, zonder een vooringegenomen standpunt over de toekomstige invulling? Is het college dan bereid om het idee van grootschalig onderhoud en beheer los te laten, als blijkt dat dat niet nodig is voor de veiligheid? Tweede vraag: de GES-zone loopt hier van de Woonschepenhaven tot aan Kardings Ontzet. Het Groenplan Vitamine G zegt daarover dat er nog veel werk is te doen om die hele zone goed te laten functioneren. Gaat het college het werk dat aan die zone gedaan moet worden, meenemen in de uitwerking? Een derde vraag gaat over het ecologisch onderzoek voor het skillspark. Gaat het college alle aanbevelingen uit dat

onderzoek, in de laatste paragraaf, ook uitvoeren? Wij stellen die vragen, omdat de woorden 'natuurwaarden' en 'ontwikkelen' zo ambigu zijn. Je kunt bij natuurwaarden denk aan 'afblijven', want natuur heeft in zichzelf bestaansrecht. Mevrouw De Wrede vroeg daar al naar. Je kunt ook denken, natuur is voor de mens om van te genieten, te gebruiken, aan te passen, want wij kunnen dat beter. Het college lijkt wat meer naar het laatste te neigen. GroenLinks wat meer naar het eerste. Een park is een park, maar een natuurgebied is natuur en de mens hoort daar hooguit te gast te zijn. Ontwikkelen is ook zo een ambigu woord, want wat wordt er eigenlijk ontwikkeld? Een stadswijk primair voor mensen om te wonen en te werken of worden daar ook natuurwaarden verder ontwikkeld, waar dat mogelijk en nodig is? Het Groenplan kiest voor dat laatste. Nog vele uitdagingen en ontwikkelopgaven zijn er in de stedelijke ecologische structuur. Ons coalitieakkoord is daar overigens ook duidelijk over. Ik citeer pagina 14: "Het bestaande groen en de ecologische structuur worden versterkt". Het college kiest voor een ander citaat: "Maatwerkoplossing, ruimte voor verkleining -

00:56:16

Voorzitter: Meneer Sietsma, voordat u nog meer dingen gaat citeren, wilt u nog wat punten meegeven aan het college, want u bent al door uw tijd heen?

00:56:23

De heer Sietsma: Ik rond af, Voorzitter. Voorzitter, die keuze van het college is een beleidskeuze. Wat GroenLinks betreft, kiezen wij hier voor de opgave versterken van ecologische structuur en niet voor de makkelijkste oplossing. Dank u wel.

00:56:37

Voorzitter: Ik zie nog wel aantal vragen. De heer De Greef.

00:56:40

De heer De Greef: Ja, ik wil even een korte vraag stellen, want in het stuk staat dat 30 procent van de woningen voor het sociaal segment wordt gereserveerd en dat het aantal huur- en koopwoningen per segment nog nader bepaald moet worden. Maakt GroenLinks zich geen zorgen dat er veel te weinig sociale huurwoningen komen op dit stuk?

00:56:58

Voorzitter: Meneer Sietsma.

00:57:00

De heer Sietsma: Ja, ik deel uw vraag daarover die u stelde aan het college. Ik weet niet of die zorg terecht is, maar ik vond het stuk ook op dat punt een beetje ambigu.

00:57:10

Voorzitter: Mevrouw De Wrede nog.

00:57:12

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, een woordvoering naar mijn hart van de heer Sietsma. Indien dit college nu toch besluit om het Driebondsbos open te breken en te 'verparken', wordt het dan niet eens tijd dat uw partij uit dit college stapt, meneer Sietsma?

00:57:30

Voorzitter: Meneer Sietsma.

00:57:32

De heer Sietsma: Zullen we gewoon eventjes de reactie van het college afwachten? Ik hoop dat het college op een tijdig moment met dat antwoord komt.

00:57:40

Voorzitter: Nu, er ligt wat in handen van de heer Van der Schaaf. Wie mag ik dan het woord geven? De heer Claassen namens D66.

00:57:47

De heer Claassen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ook dank aan de sprekers. D66 is positief over de ontwikkeling van dit agrarische gebied naar een levendig stedelijk en groen woon/werkgebied; een volgende stap in het realiseren van 2100 betaalbare woningen in de gemeente. Een gebied dat een gemengde en inclusieve wijk wordt. De raad heeft op 24 juni 2020 de motie '50% voor het middensegment' aangenomen. Dat betekent zowel 50 procent voor de huur, als de koopwoningen. D66 verwacht van het college dat dit wordt toegepast voor dit gebied. Voorzitter, daarom ook de volgende vragen aan het college -

00:58:24

Voorzitter: Voordat u daar komt even een vraag van de heer Ubbens.

00:58:28

De heer Ubbens: Ja, even terug, u zei 2100 betaalbare woningen. Betekent dat dat u dan die 30 procent van het hogere segment wil laten schrappen, dus 50 procent middenhuur en 50 procent sociale huur?

00:58:42

Voorzitter: De heer Claassen.

00:58:43

De heer Claassen: Dat is een mooie vraag. Ik denk dat het goed is om daaruit te komen, waar we het vandaan moeten halen. In ieder geval vinden wij wel dat die 50 procent moet worden gerealiseerd bij dit gebied, waarbij volgens mij ook u samen met de Stadspartij deze motie heeft opgesteld. De vragen hierover zijn: hoe kijkt het college hiernaar en wil het college deze motie uitvoeren voor dit gebied? Voorzitter, voor D66 is sport en bewegen in de openbare ruimte -

00:59:12

Mevrouw De Vries: Voorzitter?

00:59:13

Voorzitter: Ja, ik ... Gaat uw gang, mevrouw De Vries.

00:59:18

Mevrouw De Vries: Ik had nog een vervolgvraag op de vraag van zojuist, want ik heb nog niet echt een antwoord gekregen op de vraag, hoe dan de verhoudingen zouden moeten zijn, als D66 het voor het zeggen zou hebben? Wat zou dan de verhouding duur, middenduur, betaalbaar en goedkope sociale woningen moeten zijn? Wat zou de verhouding koop-huur moeten zijn?

00:59:39

Voorzitter: De heer Claassen.

00:59:43

De heer Claassen: Wat ons betreft zou de verhouding in de koop-huur ook 50 procent moeten zijn. Wat betreft, waar we aan moeten sleutelen, dan moeten we vooral kijken naar de totale opgave die we hebben in deze hele gemeente en op basis daarvan dan de keuze gaan maken. Voorzitter, ik wil graag doorgaan. Voor D66 is sport en bewegen in de openbare ruimte een speerpunt. Het heeft even geduurd, maar D66 is blij dat de MTB-ers een skillspark krijgen. Een burgerinitiatief van positieve betrokken initiatiefnemers, als de inspreker Geert Kamps, die al vijf jaar bezig zijn en nu samen met andere organisaties als het Alfa-college hier uitvoering aan willen geven. Niet alleen een plek voor sportieve mountainbikers die daar plezier kunnen hebben, maar ook voor MBO-studenten die daarmee een plek voor goed praktijkonderwijs krijgen. MTB-routes worden in Nederland ecologisch ingepast en zoals door de inspreker al genoemd, zijn we blij dat een ervaren routebouwer betrokken is. Naast mountainbiker is hij ook ecooloog en opgeleid als bosbouwer. Wij hebben dan ook alle vertrouwen dat het goed komt.

01:00:43

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw De Wrede.

01:00:46

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Is de heer Claassen zich ook bewust van het feit dat wij op Twitter, maar overal op sociale media, heel vaak getroffen natuurbeschermers zien die geschokt zijn door wat zij allemaal aantreffen op bospaden: platgereden kikkers, zeldzame amfibieën, die enorme kevers met die enorme geweien – hoe heten ze nu ook alweer, ik kan er even niet opkomen –

01:01:15

Voorzitter: Laten we dat -

01:01:15

Mevrouw De Wrede: Het vliegend hert. Ja, precies. Dat mountainbiken zowel in de natuur – als ook hier uiteraard, waar sprake is van een natuurgebied – sowieso zal leiden tot ecologische verlies, vindt D66 dat ook een beetje jammer of speelt dat geen enkele rol?

01:01:30

Voorzitter: De volgende keer wat korter graag. De heer Claassen.

01:01:33

De heer Claassen: Hoeveel vliegende herten er door mountainbikers omver gereden worden in heel Nederland, daar heb ik geen idee van. Als we hier kijken wat hier wordt voorgesteld, dan staat hier volgens mij een prachtige route die passend is binnen deze omgeving en ook rekening houdt met de ecologische natuurwaarden, dus wij zien het niet als een groot probleem dat daar heel veel kleine dieren worden platgereden. Wat wij zien, is dat daar een mooi mountainbikeskillspark komt. Een goed burgerinitiatief en dat zien wij graag gerealiseerd. Wij sluiten ons tot slot, Voorzitter, aan bij de vraag van de ChristenUnie ten aanzien van de cultuurhistorische waarden en bij GroenLinks over het betrekken van natuurorganisaties voor het vervolg. Dank u wel.

01:02:17

Voorzitter: Dank u wel, meneer Claassen. De heer Van der Laan, Partij van de Arbeid.

01:02:20

De heer Van der Laan: Ja, dank u wel. Voor de woordvoering, als dat mag, Voorzitter?

01:02:24

Voorzitter: Vooruit.

01:02:25

De heer Van der Laan: Oké, hartstikke mooi! Dank u, Voorzitter, en dank ook aan het college voor de mooie en bijzondere plannen. De fractie van de Partij van de Arbeid wil graag dat het Eemskanaal de groene schakel wordt met woningen tussen stad en Meerstad, want die 2100 woningen hebben we nu hartstikke hard nodig. Goed ook dat 30 procent van de woningen in het sociale segment zijn en wij zien dan ook als partij graag dat er ook veel middenhuur en goedkope koop in dit gebied gerealiseerd wordt. Hierbij is - Meneer de Greef heeft een vraag, zie ik.

01:03:01

Voorzitter: Dat heeft u goed gezien. Meneer De Greef.

01:03:03

De heer De Greef: Ja, dank u wel. Ja, want het sociale segment is in totaal nu 30 procent, dus hoe kijkt het CDA daarnaar? Vindt u ook niet dat op zijn minst 30 procent sociale huur moet zijn, met daarnaast nog een flink percentage sociale koop?

01:03:20

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:03:22

De heer Van der Laan: Ja, ik begrijp die vraag van de heer De Greef heel erg goed. Het college geeft in het plan ook aan dat op deze manier het nog net kostendekkend is. Ik denk dat het wel belangrijk is dat we daarnaar streven, maar in het verlengde van hetgeen de heer De Greef mij zojuist vroeg, sluit ik me wel graag aan bij de vraag van de andere sprekers – ik geloof mevrouw Moorlag onder andere en de heer Staijen – wat ons betreft willen wij ook graag de wethouder vragen om de raad te informeren, indien die percentages verlaagd worden. Wij zien dat liever niet en daarom willen we daarvan op de hoogte gebracht worden, indien dat noodzakelijk is.

01:04:00

Voorzitter: De heer De Greef.

01:04:02

De heer De Greef: Ja, het standpunt van de PvdA is me nog niet helemaal helder. Wilt u nu 30 procent sociale huur met daarbij nog goedkope koop?

01:04:10

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:04:14

De heer Van der Laan: Dank u wel, sorry. Willen en kunnen zijn natuurlijk soms twee verschillende dingen. Ik begrijp dat percentage, alleen zoals ik al zei, het project moet wel kostendekkend zijn en we moeten wel uit de kosten komen. De Partij van de Arbeid heeft al eerder ook opgeroepen: we moeten sociale huur naar voren halen, we hebben nu vooral aantallen nodig. Dat klopt, meneer De Greef kent ons standpunt ook, dus daar waar het

mogelijk is om meer sociale huur te realiseren, zetten we ons daar ook graag voor in. Echter, hierbij vragen we ons gewoon af: is het kostentechnisch mogelijk om hier meer sociale huur te realiseren of niet? Wij zullen het college daar uiteraard ook streng op controleren.

01:04:50

De heer Van der Laan: Dan ga ik verder. Wij hebben kennisgenomen van het Programma van Eisen. Wij missen hierin alleen wel de aandacht, zoals ook door de Belangenvereniging MEER-dorpen kenbaar is gemaakt, voor het dorp Middelbert dat zich eigenlijk pal in het midden van het gebied bevindt. Wat ons betreft moet het karakter van het lintdorp behouden blijven, zoals de dorpsbewoners dat zelf ook zeggen. We willen daarom ook graag het college vragen om met de Belangenvereniging MEER-dorpen in gesprek te gaan over de uitwerking van de plannen en hoe dat karakter daarin geborgd kan worden. De Eemskanaalzone is best een groot gebied en volgens mij zouden daar legio mogelijkheden moeten zijn. Verder willen we het college ook vragen om bij de uitwerking van de plannen nadrukkelijk in te gaan op de aanbevelingen die zijn gedaan in het rapport van SteenhuisMeurs. Dat rapport is een cultuurhistorische analyse van de Eemskanaalzone en MEER-dorpen, heel recent uitgevoerd in april 2020, dus het lijkt ons een goed idee dat het college die resultaten betreft bij de nadere planvorming.

01:06:05

Voorzitter: Meneer Van der Laan, u heeft nog een vraag van mevrouw De Wrede en dan mag u nog een laatste punt maken. Mevrouw De Wrede.

01:06:11

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Begrijp ik het goed dat de Partij van de Arbeid pleit voor behoud van het Driebondsbos, zoals het is?

01:06:17

Voorzitter: De heer Van der Laan.

01:06:19

De heer Van der Laan: Daar heeft u mij volgens mij nog niets over horen zeggen. Ten aanzien van het Driebondsbos wil ik me graag aansluiten bij wat mevrouw Moorlag van de ChristenUnie daarover heeft gezegd. Dan graag die laatste opmerkingen. Ik wil het college ook vragen om te reflecteren op het essay van Peter Michiel Schaap van platform GRAS. Hij roept het college op om een breder plan op te stellen voor de hele oostflank; Driebond, Euvelgunne, Meerstad en Lageland en om daar een groengebied van te maken. Ik vraag me af wat de wethouder daarvan vindt en dat vraag ik ook specifiek, omdat in het Programma van Eisen nog heel veel terug gerefereerd wordt naar het Masterplan Meerstad. Dat rapport is uit 2005 en wij hebben er daarom wat vraagtekens bij hoe actueel dat nog is. Voorts lijkt een meer integrale analyse van dat gebied ons ook goed, omdat het college ook aangeeft dat er bovenwijkse voorzieningen komen. Dan is het alleen maar goed om daarin ook een breder gebied te betrekken, zodat het ook duidelijk is wie van die bovenwijkse voorzieningen gebruik kunnen gaan maken. Dank u wel.

01:07:26

Voorzitter: Dank u wel, meneer Van der Laan. Mevrouw De Wrede namens de Partij voor de Dieren.

01:07:33

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, de essentie van de plannen ligt voor ons erin dat er aanvankelijk geen apart kopje voor groen en ecologie was aangemaakt in het Programma van Eisen. Ik zal daar later op terugkomen. In de brief van de natuurorganisaties die we net hebben gekregen, staan twee dingen die wij ook steeds zien bij dit college. Het Driebondsbos wordt steevast aangeduid als slibdepot in de plannen en het wordt niet Driebondsbos genoemd. Dat doet geen recht aan de ecologische waarden die er zijn, maar het doet ook geen recht aan de gevoelsmatige rol die dit bos speelt voor omwonenden, namelijk als mooi natuurgebied. Het tweede is dat de natuur slechts op een juridische wijze wordt beschouwd en dan ook nog met name als een obstakel. Wat de Partij voor de Dieren al meerdere keren naar voren heeft gebracht: ga uit van de bestaande natuur bij plannen en beschouw dit als een asset en maak niet een tekentafelontwerp, waarbij de realiteit later slechts een sta-in-de-weg is. Dat tekentafelbeleid en plannenmakerij, waarbij geen recht wordt gedaan aan wat er is, komt ook naar voren ... Wij zijn vanochtend in Middelbert geweest in overleg met de MEER-dorpen. Zij adviseren bijvoorbeeld om die sportgebieden naast het strand van Harkstede aan te leggen, vlak bij de sportvelden van Engelbert. Dat lijkt heel logisch, maar daar is men ook niet serieus op ingegaan bij de participatie. De MEER-dorpen zeggen dan ook, er is eigenlijk geen overkoepelende visie en er wordt alleen gekeken naar wat nu de Eemskanaalzone wordt genoemd. Graag een reactie van dit college. De natuurwaarden die er zijn, zijn weer niet goed onderzocht, maar er staat wel: "Bij vervolgonderzoek kunnen we kijken naar alternatieven en compensatie". Het enige waar wetten bedoeld voor natuurbescherming eigenlijk goed voor zijn: het omzeilen van natuurbescherming. In de tekst komen we ook tegen dat het Driebondsbos toegankelijk zou moeten worden. De houding van dit college ten opzichte van natuur schemert overal doorheen; natuur om natuur is niets waard. Wat wij niet kunnen zien, dat bestaat niet. Wat we niet ontwikkeld hebben, is geen bescherming waard. Wij lezen in de tekst: "Ecologische waarden blijven belangrijk in de gemeentelijke ecologische structuur" en we lezen: "Rood ontwikkeld groen". Alleen als de mens eraan te pas komt, dan lijkt natuur te kunnen ontstaan in de ogen van dit college. Dan kom ik bij het begin. Groen en ecologie was geen apart kopje bij het Stedenbouwkundig Programma van Eisen. Dat kon ook niet, want of het nu Bureau Meerstad is of de gemeente bij plannen, groen bestaat voor deze gemeentelijke organisatie, voor dit college, alleen als een afgeleide; om te recreëren, als klimaatbuffer en in het kader van leefkwaliteit. We horen deze wethouder ook werkelijk zeggen: "Wij passen ecologische waarden juist heel zorgvuldig in". Dat zou andersom moeten zijn.

01:10:27

Voorzitter: Mevrouw De Wrede, u heeft een vraag van de heer De Greef.

01:10:32

De heer De Greef: Ja, dank u wel. Mevrouw De Wrede praat er de hele tijd een beetje omheen, maar wat vindt de Partij voor de Dieren van de noodzaak van huizen voor mensen in dit stuk van de Eemskanaalzone? Ziet u ook dat de plannen te weinig betaalbare huurwoningen opleveren?

01:10:50

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:10:52

Mevrouw De Wrede: Ik praat nergens omheen, dit is wat ik wil zeggen. De Partij voor de Dieren is het helemaal eens met de SP. Wij zijn ook niet tegen woningbouw op dit punt en op deze plek. Wij horen deze wethouder ook zeggen: "Wij passen ecologische waarden juist heel zorgvuldig in", maar het zou andersom moeten zijn. Dat komt mooi uit in een inspraakreactie van een burger die zegt: "Laat het Driebondsbos voor wat het is. Het is de bron, waaruit verschillende diersoorten zich over onze woonwijken verspreiden". Voor dit college telt echter ontoegankelijke wildernis niet. Alles moet worden aangeraakt door de mens. De menselijke maat als uitgangspunt, de grootstedelijke bouwkundige geist die die enge wildernis moet doen oplichten. Echter, in een tijd van rewilding, biodiversiteitsverlies en een breed gedragen besef dat we te veel druk leggen – en hebben gelegd – op natuur en natuurlijke hulpbronnen, moeten we nú hier in deze gemeenteraad toch kunnen kiezen voor natuurbehoud. Geef ook het onaanraakbare een plek in deze wereld. Laten we het niet benaderbare Driebondsbos bewaren zoals het is en weg met het tijdelijke skillspark. Oh ja, ik had daar nog staan – u was te vroeg – voorts sluiten we ons aan bij de SP met betrekking tot de sociale huurwoningen, maar dat hoeft ik nu niet meer te zeggen. Dank u wel.

01:12:15

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Claassen.

01:12:17

De heer Claassen: Dank u wel, Voorzitter. De Partij voor de Dieren zegt: "Weg met het skillspark". Wat zegt u dan tegen deze positieve initiatiefnemers van dit mountainbikeskillspark die na vijf jaar samen met het college eindelijk een plek hebben gevonden en zowel vanuit een ecologisch als een sportief perspectief tot dit ontwerp zijn gekomen?

01:12:35

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:12:36

Mevrouw De Wrede: Ja, daar heeft de Partij voor de Dieren werkelijk geen enkele boodschap aan. Er wordt een ecologisch sausje overheen 'gegoten' om deze plek, die waardevolle natuur biedt, nog een beetje te legitimeren. U weet natuurlijk net zo goed als ik dat de mens overal met zijn lange vingers aan moet zitten, totaal geen respect heeft voor de leefwereld van dieren en lekker zijn eigen gang wil gaan. Dat positieve D66 dat is iets wat alleen maar heel erg negatief uitpakt. Wij zijn niet tegen skillsparken an sich, maar wel als ze op een dergelijke plek worden aangelegd. Dat is natuurlijk net het moeilijker – en dat geldt ook voor windmolens – juist plekken, waar een beetje natuur is en die niet ontwikkeld zijn die zijn vaak heel goedkoop en daar kunnen we dan die mensen tevredenstellen die zo graag op vreemde fietsjes door de natuur willen crossen.

01:13:36

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Wrede. De heer Bosch nog namens Student en Stad.

01:13:44

De heer Bosch: Ja, dank u wel, Voorzitter. Wij hebben kennisgenomen van het stuk en vinden het grotendeels een mooie inhoud hebben. Goed, dat we nu hier woningbouw realiseren, want er is een heel groot tekort. We denken zelfs dat 2100 woningen misschien

wel aan de lage kant zou kunnen zijn, als je kijkt naar hoe enorm het woningtekort nu is. Daarnaast houden we rekening met de waarde van de natuur en valt het daarom ook wel uit te leggen. Wat betreft de sociale huur kunnen we de redenatie van de Partij van de Arbeid wel volgen; we willen zoveel mogelijk, alleen het moet wel betaalbaar blijven. Tot slot wil ik graag nog uitspreken dat we heel blij zijn dat er een mountainbikeskillspark komt, omdat dat een mooie toevoeging is voor onze gemeente. Tot zover.

01:14:29

Voorzitter: Het zijn wel rare fietsjes. Mevrouw De Wrede.

01:14:32

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel, Voorzitter. Een vraag aan Student en Stad. Bent u het met ons eens dat dat skillspark ook best ergens anders kan komen, waar geen zeldzame vleermuizen graag willen doorleven?

01:14:46

Voorzitter: De heer Bosch.

01:14:48

De heer Bosch: Dit is natuurlijk een terugkerend vraagstuk en vaak, als er dan nadelen zijn van iets ontwikkelen, dan wordt er geroepen: "Het moet ergens anders". Echter, het is natuurlijk heel erg moeilijk om ergens een plek te vinden, waar geen enkel nadeel van te vinden is. Wij hebben als fractie kennisgenomen van het stuk en we hebben gekeken, wat zijn nu de nadelen? We vinden die binnen proporties. Wij vinden het belangrijk dat de mensen die van mountainbiken houden daar ruimte voor hebben in deze gemeente.

01:15:14

Voorzitter: Dank u wel. Niet meer over dit punt, want dat lijkt me redelijk uit bediscussieerd. Dan hebben we alle fracties gehad. Dan komen we bij het college en ik zou de heer Van der Schaaf willen oproepen om de technische vragen zoveel mogelijk naast zich neer te leggen en vooral de politieke vragen te beantwoorden.

01:15:37

De heer Van der Schaaf: Dank u wel, Voorzitter. Dan probeer ik even een aantal thema's samen te vatten en ik hoop dat ik daarmee een heleboel politieke punten ook te pakken heb. Een aantal misschien ook niet, maar dat horen we vanzelf. Om even mee te beginnen, het is inderdaad een groot plan. Het gaat over veel woningen en niet alleen woningen, het gaat ook over voorzieningen. Het gaat over een groot gebied binnen onze gemeentegrenzen met heel veel impact op de omgeving, op de natuur en op hoe het gebied zich als totaal ontwikkelt. Kortom dat we hier flink bij stilstaan en ook een heel uitgebreid proces hebben, niet alleen met u, maar ook met allerlei omwonenden en ook belanghebbenden over dit deelplan is volkomen terecht. Ook als u kijkt naar het proces – en daarmee kan ik een heleboel vragen, die u gesteld heeft over de participatie en hoe we dat vormgeven, beantwoorden – is dit natuurlijk pas de eerste stap van een aantal stappen – die ook in het stuk staan – voordat we echt tot een definitief Stedenbouwkundig Plan komen en daar een omgevingsplan uit voortkomt. Dit is echt de start. Het klopt inderdaad wel – wat de heer Sietsma zegt – dit is wel de plek, waarop je als raad invloed kan uitoefenen op de waarden en op de centrale punten die je belangrijk vindt in zo een verhaal, zodat bij de volgende fase de ontwikkelstrategie daar accent op kan komen te liggen. Dat betekent ook dat wij in het

verdere proces – dus met alle partijen die we nu ook hebben gesproken – zeer intensief gaan samenwerken. Op sommige onderdelen wat meer intensief dan anderen. Als we het bijvoorbeeld hebben over inpassing van het oude lint, het Middelberter lint, dan is dat bij uitstek iets waar je inderdaad met Belangenvereniging MEER-dorpen en de direct omwonenden intensief over in gesprek gaat. Als het gaat om de toekomst van het slibdepot en het Driebondsbos daarop, dan gaan wij natuurlijk extra intensief overleggen – naast met omwonenden – met natuurorganisaties die heel veel verstand hebben en een duidelijke opvattingen hebben over de natuurwaarden die daar zijn. Als het over het totaal van het plan gaat, is het niet alleen de MEER-dorpen – waarnaar gevraagd is – maar ook alle andere belangenverenigingen van omwonenden die in de omgeving van dit plan zitten. Dan heb ik het over Ruischerwaard, Meerstad, Klein Harkstede en ook Bedrijvenvereniging Driebond. Dat zijn in de omliggende gebieden belangenverenigingen, waar we het mee hebben te overleggen, ook in de volgende fase naar de ontwikkelstrategie.

01:18:00

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:18:02

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, ik hoor de wethouder een uitvoerig betoog houden en breeduit sprekend over de participatietrajecten, zoals die zijn ingezet. Echter, wat we nu hebben gehoord vanochtend in Middelbert en wat we duidelijk zien in de reactie van de natuurorganisaties is dat die participatie er helemaal niet is geweest. Hoe kunt u dan nu zeggen dat 'dit plan die participatie zo verdient'?

01:18:30

Voorzitter: Wethouder Van der Schaaf.

01:18:31

De heer Van der Schaaf: Twee punten: A. het klopt niet. Er is zeer intensief participatie geweest, zowel met de natuurorganisaties als met in dit geval de MEER-dorpen – waar de meeste inspraakreacties van kwamen – en een heleboel andere en we zijn nog helemaal niet klaar. We hebben aangegeven dat we in gesprek gaan met de natuurorganisaties bijvoorbeeld over de toekomst van het bos en dat gaan we ook doen. Dit is het Stedenbouwkundig Plan van Eisen. Er komt nog een volgende fase, de ontwikkelstrategie. Er worden helemaal geen besluiten voorgesteld, alsof we nu plotseling grootschalig dat bos weghalen of iets. Dat gaan we helemaal niet doen. Om op dat punt specifiek in te gaan, wij hebben een keuze voorgelegd van hoe willen wij omgaan met de slibdepots? Wat wij heel duidelijk hebben gemaakt – en dat is niet alleen maar een kwestie van kiezen, wat je wil – op het moment dat wij daar in die omgeving 2100 woningen met allerlei voorzieningen et cetera gaan ontwikkelen, dan heeft dat onvermijdelijk effect op de natuurwaarden die er nu zijn in het slibdepot. Dan kun je twee keuzen maken. Je kunt zeggen, we zetten er – al dan niet fysiek – een hek omheen en we laten het met rust en doen net of er niets aan de hand is. Of je kan zeggen – je weet dat dat invloed op elkaar heeft – we gaan ook kijken wat voor mogelijkheden er zijn bijvoorbeeld om die slibdepots – dan heb ik het echt niet per se bijvoorbeeld over het Driebondsbos zelf – beleefbaar en toegankelijk te maken en hoe we dat kunnen combineren met het behoud en liefst nog het versterken van de natuurwaarden die er al zijn. Ook, zoals de heer Sietsma vraagt, om echt die hele ecologische

ontwikkelopgaven die in GES zitten met elkaar te verbinden. Daar kunnen soms tegenstellingen in ontstaan – in dat gesprek ook – maar op moment dat daar keuzen in zijn, dan komen we hier altijd in de volgende fase, bij de ontwikkelstrategie, bij u op terug. Wij nemen daar op dit moment helemaal geen voorschot op.

01:20:15

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:20:19

Mevrouw De Wrede: De wethouder zei – het is alweer een tijdje geleden – dat er wel degelijk sprake was van participatie met de natuurorganisaties, maar hoe kan het dan dat zij in de brief duidelijk aangeven dat ze eigenlijk in eerste instantie zijn overgeslagen?

01:20:33

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

01:20:34

De heer Van der Schaaf: Dat moet u hen vragen, maar wij hebben met ze gesproken en we hebben ook heel duidelijk aangegeven dat we nog helemaal niet klaar zijn. We zitten midden in het proces. Ja, er zit wel eens een verschil in tussen het met elkaar eens zijn en een gebrek aan participatie. Dat is niet per se hetzelfde. Ik kan niet anders zeggen dat zij over een aantal punten ... het liever een keuze is in deze fase ... Eigenlijk wil ik het positief duiden, wat ik zie – ook in uw bijdrage van u als raad – is dat vanuit elk belang, of het een natuurorganisatie is of een politieke overtuiging, u allemaal tegen het college zegt: eigenlijk zou dit plan op dit punt nog wat beter moeten zijn. Ik hoor de heer De Greef en de heer Van der Laan zeggen en nog een paar anderen: we zouden dat aandeel sociale huur nog wat verder omhoog moeten krijgen. Ik hoor de heer Claassen zeggen: we moeten dat middensegment wat hoger maken. Van anderen hoor ik een pleidooi over sport. Anderen hoor ik ook weer een pleidooi houden voor nog betere borging van de natuur of versterking van het groen. Kortom dat zijn allemaal zaken die we bij elkaar proberen te brengen uiteindelijk in een plan en die we als het ware stoppen in een Stedenbouwkundig Plan. Alleen het is wel waar – en dat zeg ik tegen diegenen die zeggen, doe er wat meer sociale huur of doe er wat meer middenhuur in – het moet inderdaad wel financieel haalbaar zijn. Ik wijs u er wel op dat dit gebied onderdeel is van de grondexploitatie en van het plan Meerstad. Het heeft misschien niet de naam, maar dit hoort gewoon bij Meerstad. In Meerstad is het uitgangspunt 10 procent sociale huur. Wij kiezen ervoor – dat is ook één van de redenen, waarom we het aantal omhoog hebben gebracht, naast de woningbehoefte die er is – we willen hier streven naar 30 procent in de sociale sector. Dat zal in de praktijk het meest in de sociale huur zijn – zeg ik ook even tot de heer De Greef, dus niet dat lage aantal wat u uitrekende – en wat mij betreft, als de woningbehoefte daar om vraagt, zou het ook meer kunnen zijn. Ook die 50 procent die de heer Claassen zegt in het middensegment zou ik helemaal niet zo een raar idee vinden, alleen het betekent wel op het moment dat je aan die knoppen gaat schuiven, dat aan de financiële haalbaarheid – waar we al behoorlijk afwijken van de uitgangspunten van Meerstad – weer nadelen zitten. Hoe minder geld we als het ware verdienen, hoe minder ruimte we weer hebben voor andere kwaliteiten. Dat zijn allemaal knoppen, waar we aan kunnen draaien – waar we de komende tijd aan moeten draaien – en waar u uiteindelijk met de ontwikkelstrategie en het Stedenbouwkundig Plan met participatie een

keuze in moet maken. Ik hoor allemaal wat u zegt en volgens mij is er heel veel in lijn met de ambities die wij hebben. Op een aantal punten hoor ik inderdaad ook vanuit de insprekers een aantal zorgen. Die probeer ik even te adresseren. Die zitten met name in de participatie. Ik zeg u toe dat de participatie is nog niet klaar, maar dat we – het staat ook gewoon in de brief – met de natuurorganisaties en alle omwonenden uitgebreid gaan spreken over hoe willen we omgaan, met name met het Driebondsbos. We hebben aangegeven dat er een soort ... ja, we moeten er wel wat mee op. Of dat betekent dat we er paden omheen of doorheen moeten leggen – op de vraag van de heer Sietsma – gaan wij graag dat open gesprek in, dus niet vooringenomen. Hopelijk geldt dat ook voor de natuurorganisaties. Dat we op een open manier gaan kijken, hoe we de bestaande natuurwaarden – gecombineerd met zelfs het versterken ervan – kunnen combineren met het feit dat we hier natuurlijk wel in de omgeving een woonwijk aan het maken zijn. Je kunt wel zeggen dat heeft geen invloed op elkaar, maar dat heeft wel invloed op elkaar. We moeten met elkaar kijken hoe we dat zoveel mogelijk kunnen verenigen.

01:23:51

Voorzitter: Er zijn een aantal vragen, meneer de Greef, de heer Ubbens en mevrouw De Wrede. Ik mag er toch hopelijk van uitgaan dat het gaat over hetgeen wat de wethouder net gezegd heeft en dat geen herhaling is van de vragen die u al eerder gesteld heeft. De heer De Greef.

01:24:02

De heer De Greef: Nee hoor, dank u wel. Ja, ik wil in eerste instantie zeggen, want de wethouder is bij heel veel zaken langsgelopen, dat we het heel fijn vinden dat er ruimte is om misschien nog een extra stap te maken met sociale huur. Wij hopen dan ook dat bij de ontwikkelstrategie – wat in uw ogen de volgende fase is – dat we dan ook duidelijk inzichtbaar hebben welke keuzen welke gevolgen hebben. Ik hoop dat u dat kan toezeggen. Waar dit blok eigenlijk mee begon was het Driebondsbos en dat dat onderdeel moet zijn van het hele plan en dat daar ingegrepen moet worden. Echter, ik heb de insprekers ook horen zeggen: voordat die plannen duidelijk zijn, zouden we dan misschien terughoudend kunnen zijn met het beheren van dat stuk, want anders maken we dan misschien dingen kapot die we overeind willen houden?

01:24:55

De heer Van der Schaaf: Ja, hoor dat kan ik toezeggen en dat was ook helemaal niet de intentie. We hebben juist opgeschreven, in de brief naar u, dat we graag samen met de organisaties een gesprek willen voeren over de toekomst van dit gebied. Dat betekent ook dat nu grootschalige ingrepen die de aard van het gebied veranderen helemaal niet aan de orde zijn en ook niet nodig zijn. Eén van de redenen waarom wij vinden dat we het er wel met elkaar over moeten hebben, is dat op het moment dat je zo een gebied ontwikkelt ten zuiden daarvan heeft dat invloed op elkaar. Die woningen staan er niet van vandaag op morgen en die 2100 al helemaal niet, dus we hebben heel veel tijd om met elkaar te kijken, wat willen we nu met dat slibdepot en welke functies willen we daar wel en niet? Het uitgangspunt dat we de bestaande natuurwaarden zoveel mogelijk willen behouden – sterker nog dat we die nog willen versterken en misschien wel verspreiden over het hele gebied, dat staat echt in de tekst – dat is onderwerp van gesprek onder andere met natuurorganisaties. Als de heer Sietsma dan vraagt naar een open en niet vooringenomen

houding, dan geldt dat zeker voor het college en ik hoop ook aan de andere kant. Dat we niet nu al de oplossing centraal stellen van dit mag niet en dat mag wel. Nee, we gaan met elkaar in gesprek hoe we deze waarden zoveel mogelijk kunnen behouden en kunnen combineren met de realiteit – als dit doorgaat – dat daar natuurlijk wel duizenden mensen vlakbij komen wonen.

01:26:11

Voorzitter: De heer Ubbens.

01:26:12

De heer Ubbens: Bedankt, Voorzitter. Ja, maar dat betekent tóch, wat in de brief staat, dat er twee scenario's zijn voor het hele gebied en dat dat nog steeds zo blijft. Er zijn voor gedeelten van het gebied nog steeds die twee scenario's, want het college lijkt in de brief te kiezen voor: we gaan het ontsluiten en beleefbaar maken. Dat kan voor gedeelten van het slibdepot misschien gelden, maar er zullen ook stukken zijn, waarvan we misschien wel zeggen: we willen dat toch liever aan de natuur laten en we gaan dat niet beleefbaar maken. Dat is in principe toch ook een optie, als het open gesprek met de natuurorganisaties nog gevoerd moet worden?

01:26:45

Voorzitter: Wethouder Van der Schaaf.

01:26:46

De heer Van der Schaaf: Volgens mij ... Kijk, optie één zegt vooral, we zetten er even een hek omheen en we doen net of het niet bestaat. Dat is voor ons geen optie. Wij willen en dat is bij optie twee ... Wij denken dat onvermijdelijk is dat de slibdepots – en dat is een groot gebied en dan heb ik het echt niet alleen over het bos – daar kunnen we geen hek omheen zetten, dus daar gaan mensen langs wandelen. Dat is onvermijdelijk. Stel dat je het niet doet, er komen 2000 huishoudens ten zuiden wonen. Daar gaat gewoon niet werken. Als nu al de angst is dat een mountainbikepark het bos zou verstoren, dan kun je nagaan wat er gebeurt – als je het niet goed organiseert – met 2000 huishoudens die daaromheen wonen. Je moet dat dus organiseren, maar het uitgangspunt van het organiseren is wel – wat mij betreft – dat we daarin meenemen dat we de bestaande natuurwaarden zoveel mogelijk behouden. Alleen het idee, we doen er een hek omheen en doen net of het niet bestaat, lijkt ons geen reëel scenario.

01:27:40

Voorzitter: Mevrouw De Wrede.

01:27:42

Mevrouw De Wrede: Ja, dank u wel Voorzitter. Ja, naar mijn mening doet de wethouder net alsof het Driebondsbos op dit moment ergens in een woestijn staat, waar helemaal geen mensen zijn en dat de situatie compleet anders zou worden op het moment dat je de Eemskanaalzone verder ontwikkeld. Er wonen nu ook allerlei mensen in dat gebied. Er wonen heel veel mensen in Meerstad en er wonen mensen in Middelbert. Die mensen zouden er nu ook allemaal stiekem in het Driebondsbos kunnen komen. Zij doen dat niet, maar zij genieten er wel van. De wethouder die zegt: "Ja, we kunnen niet net doen alsof en verder doen alsof het niet bestaat". Waarom zou dat niet kunnen? Waarom moet je altijd met een bepaalde plek iets doen? Waarom zou je er niet een hek omheen zetten?

01:28:27

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

01:28:28

De heer Van der Schaaf: Dat is een keuze die wij niet maken. Wij willen er geen hek omheen zetten, dus we willen het onderdeel laten zijn van een totaalgebied. Naar ons idee – en volgens mij zijn er genoeg plekken in de provincie die dat bewijzen – kan dat heel goed samengaan met het feit dat er mensen in de omgeving wonen. Volgens mij zei u net letterlijk hetzelfde. Volgens mij zoekt u een tegenstelling die er niet is. We hebben net heel duidelijk aangegeven – ik heb het over het slibdepot en dat is veel groter dan alleen het Driebondsbos – dat wij dat zien, als onderdeel van de totale gebiedsontwikkeling. Dat wil niet zeggen dat er allemaal huizen opkomen en dat betekent ook niet dat er overal paden door een bos heen moeten lopen, maar het betekent wel dat we de realiteit moeten zien dat daar in de omgeving huizen komen en dat er in de omgeving gewerkt en gewoond wordt. Dat gebied ontwikkelt zich met de keuze die wij maken. Dat heeft consequenties voor het slibdepot en we willen dat op zo een manier organiseren, in gesprek met natuurorganisaties, dat de bestaande natuurwaarden zoveel mogelijk behouden blijven of zo nodig versterkt worden. Hoe dat moet, of dat met paden moet of juist zonder paden dat is juist onderdeel van het gesprek. Het 'wat' zetten we hier centraal in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen. Wat vinden we belangrijk en u geeft daar een aantal accenten bij en daar geef ik ook een aantal toezeggingen op. Laten we het gesprek over 'hoe' nu alsjeblieft samen met natuurorganisaties op een open manier met elkaar voeren. Volgens mij ben ik daar heel helder in dat ik dat heel open wil voeren.

01:29:53

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik even rondkijken, want ik heb het idee dat toch een hele hoop dingen beantwoord zijn tussen neus en lippen door. Ik zie in ieder geval dat de heer Sietsma nog een vraag heeft.

01:30:03

De heer Sietsma: Ik had nog een vraag gesteld over de aanbevelingen in het ecologisch rapport over het mountainbikeskillspark.

01:30:11

De heer Van der Schaaf: Ja, kijk, wij hebben onderzoeken daarnaar gedaan en die worden zo nodig ook weer geactualiseerd. We monitoren dat ook op basis van recente gegevens en we zullen alle aanbevelingen die daarin zitten in principe naleven. We denken ook dat dat een onderdeel is van de omgevingsverlening.

01:30:35

Voorzitter: Mevrouw De Vries.

01:30:36

Mevrouw De Vries: Voorzitter, ik was nog even benieuwd naar de verdeling van de 2100 woningen over het gebied is natuurlijk ook wel heel bepalend, als het gaat om het borgen van die cultuurhistorische waarden van het lintdorp. Kan de wethouder toezeggen dat de inwoners van de MEER-dorpen ook echt om input wordt gevraagd, als het gaat om de verdeling straks in de rest van het proces? Dat het ook echt serieus kijkt naar de input van de inwoners en ook waar mogelijk iets mee gaat doen?

01:31:04

Voorzitter: De heer Van der Schaaf.

01:31:06

De heer Van der Schaaf: Dat kan ik zeker toezeggen, Voorzitter. Overigens niet alleen met de bewoners van de MEER-dorpen, maar met alle bewoners die eromheen wonen, want het is een gebied wat echt tussen gebieden inligt en zeker als het gaat om de specifieke positie van het lint. Daar zullen wij echt ... De cultuur ... Dat is ook nog een vraag die gesteld is: gaan we de cultuurhistorische analyse gebruiken? Die gebruiken we als basis om te kijken hoe we dat lint op een zo goed mogelijke manier kunnen behouden en ook kunnen versterken. Dat doen we inderdaad samen met bewoners, in dit geval van Middelbert en zeker de direct omwonenden. Over die aantallen. Die 2100, ik zeg er nogmaals bij, we hebben het over een wijk die in principe, zou je kunnen zeggen, groen-stedelijk van karakter is. Als je kijkt naar de hoeveelheid woningen. We hadden het vorige week over de Suikerzijde. Dat gebied is ongeveer even groot en daar komen 5000 woningen en van een aantal van u begreep ik dat dat ook nog wel meer had kunnen zijn of in ieder geval in een kleiner gebied. We hebben 2100 woningen, dus dat betekent een heel ontspannen woonprogramma. Niet dorps dat is het niet. Het is echt een stadswijk, maar wel op een hele ontspannen manier die heel veel mogelijkheden biedt om met heel veel groen, heel veel open ruimten, met relatief grote kavels en soms ook op andere punten juist weer met met appartementen, een heel ontspannen en toch stedelijk woongebied te maken, waarbij heel veel respect is voor natuur, heel veel ruimte is voor groen en ook ruimte is voor voorzieningen. Inderdaad, die verdeling, die zal zoveel mogelijk – want dat is uw vraag – zo veel mogelijk moeten aansluiten bij de karakteristieken van de gebieden eromheen en natuurlijk doen we dat samen met alle bewoners die hier omheen wonen en daar een opvatting en een belang bij hebben.

01:32:42

Voorzitter: Dan maak ik even een geheel rondje, hoor. De heer de Greef heeft nog een vraag. Zijn er nog andere mensen die nog ...? Nee? De heer De Greef dan.

01:32:52

De heer De Greef: Ja, dank u wel. Ja, wanneer gaat dan de definitieve beslissing plaatsvinden over die percentages en geven wij als gemeenteraad daarin de doorslag? Dat is mijn eerste vraag en de tweede gaat over het parkeren. Daar had ik wat vragen over gesteld en ik hoop dat de wethouder daar nog even op in kan gaan.

01:33:10

De heer Van der Schaaf: Ja, ik, ik realiseer me dat ik inderdaad nog wel wat vragen niet beantwoord heb door de accenten, denk ik terecht, op de eerste punten, dus ik probeer daar nog even op in te gaan. Kijk, voor parkeren is, net als in de andere delen van Meerstad, uitgangspunt parkeren op eigen terrein. We proberen dat zo veel mogelijk te organiseren in de verkaveling en ook bij appartementen. We gaan daarbij uit van de normen op basis van de parkeernorm die we hebben. Daar maken we hier geen uitzondering op. Twee, een vraag over het percentage sociale huur en anderen. We nemen nu natuurlijk wel een basis, dus dat is niet dat we het nu al vastklikken, maar dat is wel van belang voor de ontwikkelstrategie dat je een globaal beeld hebt of het nu 30, 40, 30 is of 35, 35 ... Dat maakt dan waarschijnlijk niet zo heel veel uit, maar wel in orde van grootte. Definitief besluit wordt uiteraard pas

genomen op het moment dat wij een exploitatie- en omgevingsplan vaststellen. Letterlijk bent u de partij die dat vaststelt als raad, maar ik verzeker u: wij komen over deze ontwikkeling nog wel een paar keer te spreken. Bijvoorbeeld om een definitieve keuze te maken over hoe gaan we om met het slibdepot in brede zin van het woord en dus ook over het woningbouwprogramma. U heeft daarover dus het laatste woord. Ik zeg er wel bij dat naast dat we specifiek naar dit gebied kijken, moeten we ook naar de stedelijke behoefte kijken en ook naar de effecten die het heeft op de grondexploitatie Meerstad, maar dat zult u begrijpen. Zal ik nog even snel kijken of ik nog thema's heb? Cultuurhistorie heb ik volgens mij benoemd. Sport, de vraag is: moet dat hier in dit gebied of moet dat elders? Wij denken juist dat sportvoorzieningen ook gezien de beoogde dichtheid en het karakter van dit gebied hier heel goed past en beter dan bijvoorbeeld helemaal in het zuidoostelijk deel van Meerstad. Dit ligt meer centraal ligt en kan daardoor ook meer mensen bereiken, ook omdat we niet alleen denken aan voetbal, maar ook aan andere sporten. Even zien. Ja, dan nog een vraag over het skillspark. Waarom niet nu al in de Harksteder Broeklanden wat we op termijn als de plek zien? De realiteit is dat we nog jaren bezig zijn in Meerstad, dus de bereikbaarheid van Harksteder Broeklanden is voor grote groepen op dit moment vrij problematisch. Bovendien ligt het dan ver buiten de bebouwing, dus vandaar dat we de keuze hebben gemaakt ... We zijn er heel lang bezig met deze groep voor deze plek. Nogmaals, het ligt dus niet in het bos en we voldoen aan alle ecologische randvoorwaarden en we voeren de onderzoeken uit. We denken dat het een goede plek is en over tien jaar zouden de Harksteder Broeklanden een goede plek zijn. Een laatste opmerking – ja, sorry – over het lint, de heer Moerkerk vroeg daar nog naar. Kijk, we hebben het besluit genomen – al een tijdje terug – om de verbindingsweg, die ook de centrale weg is van deze nieuwe wijk, onder het historisch lint door te trekken via een tunnel. Dat heeft als voordeel dat het zowel verkeerskundig als stedenbouwkundig – en dat is die zin ook in de discussie die we met de dorpen straks hebben over het lint echt wel een voordeel – zodanig losgekoppeld is dat de effecten van deze wijk op het lint zeer beperkt zullen zijn. Uiteraard hangt het ook af van de keuzen die we uiteindelijk maken, maar ik kan me heel goed voorstellen dat deze wijk met een vorm van hele extensieve bebouwing met veel groen heel goed past op deze plek rond het lint.

01:36:21

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even rond – er zijn toch zeker een aantal toezeggingen gedaan door de wethouder – of dat afdoende is of dat er nog mensen zijn die hierover een motie zouden willen indienen? Dat lijkt niet het geval - Oh, toch wel, dan was ik net niet snel genoeg. Mevrouw De Wrede wil nog een motie indienen.

01:36:43

Mevrouw De Wrede: Ik was even afgeleid, Voorzitter. Ja, wij willen een motie indienen en die zal gaan over het behoud van het Driebondsbos in ieder geval.

01:36:51

Voorzitter: Dat leek me vrij evident. Ja, dan noteren we die. Dan dank ik u allen voor uw inbreng en wens ik u nog een fijne avond.